

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо стимулювання розвитку громад»

1. Обґрунтування необхідності прийняття законопроекту

Місцеві бюджети за своїм змістом є важливим важелем у системі управління, основою фінансового забезпечення як окремих територіальних громад, так і регіону в цілому. За допомогою місцевих бюджетів також вирішуються надзвичайно важливі питання економічного розвитку країни в цілому.

Одним із бюджетоутворюючих джерел надходжень у структурі доходів місцевих бюджетів є податок з доходів фізичних осіб (далі – ПДФО). Саме цей податок є найдієвішою формою взаємовідносин між державою, органами місцевого самоврядування та її громадянами, що здійснюється на основі примусового обов'язкового вилучення частини доходу останніх для створення грошових фондів органів місцевого самоврядування з метою виконання поставлених перед ними функцій. Рівень оподаткування доходів фізичних осіб безпосередньо впливає на реальні особисті доходи основної частини населення, тих хто отримує основні засоби існування у вигляді заробітної плати, і рівень наповнюваності місцевих бюджетів, що відображається в якості виконання законодавчо визначених повноважень органів місцевого самоврядування.

В цілому, по всіх місцевих бюджетах України, частка ПДФО становить 56% від загального обсягу доходів без урахування трансфертів, в тому числі по бюджетах об'єднаних територіальних громад – 55%. Незважаючи на зростання ваги податку з доходів фізичних осіб у формуванні дохідної частини місцевих бюджетів, цей податок потребує деяких уточнень.

За своєю економічною суттю ПДФО є платою фізичної особи за послуги, які надаються їй громадою, на території якої така фізична особа зареєстрована і проживає. Відповідно, для належного надання своїм мешканцям необхідних послуг, територіальна громада повинна мати певний

ресурс, основна частина якого формується саме за рахунок податку на доходи фізичних осіб.

У великих адміністративних центрах зазвичай зареєстровано більше підприємств, отже і в бюджети цих громад йде більше відрахувань. Тому у місцевих бюджетах виникає дисбаланс, адже податок сплачується в одній громаді, а споживання більшості місцевих суспільних послуг платниками податку відбувається там, де вони мешкають, а не там, де працюють. Обов'язок для юридичних осіб – підприємств сплачувати ПДФО за місцем розташування відокремленого підрозділу вже прописаний в чинному Податковому кодексі, але й досі не виконується належним чином. Потрібно вдосконалити механізм адміністрування податків і стимулювати юридичні особи виконувати норму кодексу.

За рахунок перетворення ПДФО з податку, що сплачується до місцевого бюджету за місцем походження доходу (тобто за місцем роботи платника податку), на податок, який сплачується до місцевого бюджету за місцем проживання платника, можна вищевказані диспропорції дещо вирівняти і забезпечити фінансове підґрунтя для економічного і соціального розвитку усіх територіальних громадам, а не лише великих міст. Це підтверджує і досвід деяких зарубіжних країни, в більшості з яких податок з доходів фізичних осіб зараховують до місцевих бюджетів саме за місцем проживання платника податку (наприклад, Швеція, Польща, Словаччина тощо).

Запровадження єдиного рахунку для сплати податків, зборів і ЄСВ дозволить Державній податковій службі оптимізувати належне адміністрування ПДФО.

2. Мета законопроекту

Метою розроблення даного законопроекту є створення правових підстав для подальшого зміцнення місцевих бюджетів, що є важливим напрямом державної політики на сучасному етапі, оскільки державі необхідно здійснювати певні практичні заходи в частині розвитку місцевого оподаткування та введення в дію конкретних норм законодавства, які сприятимуть фінансовому розвитку регіонів.

Оскільки більшість українських громадян не мають достатнього розуміння, яку саме частину своїх доходів вони сплачують до бюджетів різних рівнів у вигляді податкових зобов'язань, а отже і не мають достатньої мотивації для здійснення контролю за витрачанням бюджетних коштів, то запропоновані новели будуть сприяти підвищенню рівня податкової дисципліни платників податків, оскільки кожен громадянин буде усвідомлювати, що має підстави вимагати від органів місцевого самоврядування реального підвищення якості надаваних послуг і заходів з розвитку територіальної громади.

3. Загальна характеристика і основні положення законопроекту

Законопроектом пропонується встановити ефективний порядок розподілу податків шляхом внесення змін до Податкового кодексу України в частині сплати податку на доходи фізичних осіб до місцевого бюджету за місцем постійного проживання (податкової адреси) платника податку.

4. Стан нормативно-правової бази у даній сфері правового регулювання

Основним законодавчим актом, що регулює сферу адміністрування податкових зобов'язань, є Податковий кодекс України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація положень цього законопроекту не потребує додаткових видатків із Державного бюджету України.

6. Прогноз соціально-економічних та інших наслідків прийняття законопроекту

Законопроект враховує інтереси як держави, так і громад, оскільки створює умови для подальшого розвитку окремих регіонів за рахунок справедливого розподілу надходжень від податку на доходи фізичних осіб між місцевими бюджетами.

Народний депутат України

**О.А. ДУНДА (посв.№297)
В.Ю.БЕЗГІН (посв.№75)
О.В. АЛІКСІЙЧУК (посв.№355)**

В.В. РУБЛЬОВ (посв.№235)
І.П. ФРІС (посв.№290)
О.Б.МАТУСЕВИЧ (посв.№292)
С.О. ДЕМЧЕНКО (посв.№244)
О.О. ШУЛЯК (посв.№13)

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Дунда Олег Андрійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B040000008EE12E00A2848200
Дійсний до: 16.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 297д9/1-2020/160421 від 17.09.2020

198971